

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТИ

ФИЛОСОФИЯ ЖӘНЕ САЯСАТТАНУ ФАКУЛЬТЕТИ
ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ҚОЛДАНБАЛЫ ПСИХОЛОГИЯ КАФЕДРАСЫ
ҚАЗАҚ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ҚОҒАМЫ
АКАДЕМИК Т. ТӘЖІБАЕВ АТЫНДАҒЫ ЭТНОПЕДАГОГИКА ЖӘНЕ
ЭТНОПСИХОЛОГИЯ ОҚУ-ЗЕРТТЕУ ОРТАЛЫҒЫ

ҚАЗАҚ ҒЫЛЫМИ ПСИХОЛОГИЯСЫНЫҢ 100 ЖЫЛДЫҒЫНА АРНАЛҒАН
«ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ҒЫЛЫМ МЕН ТӘЖІРИБЕНІҢ ҚАЗІРГІ КЕЗДЕГІ ДАМУ

ҮРДІСТЕРІ ЖӘНЕ БОЛАШАҒЫ» АТТЫ

VII ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ӘДІСТЕМЕЛІК КОНФЕРЕНЦИЯ ЖӘНЕ
ҚАЗАҚ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ҚОҒАМЫНЫҢ I ҚҰРЫЛТАЙ СЪЕЗІНІҢ

МАТЕРИАЛДАРЫ

МАТЕРИАЛЫ

VII МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
«ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОВРЕМЕННОЙ
ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ НАУКИ И ПРАКТИКИ», ПОСВЯЩЕННОЙ 100-ЛЕТИЮ
КАЗАХСКОЙ НАУЧНОЙ ПСИХОЛОГИИ, И I УЧРЕДИТЕЛЬНОГО СЪЕЗДА
КАЗАХСКОГО ПСИХОЛОГИЧЕСКОГО ОБЩЕСТВА

MATERIALS

VII INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND METHODOLOGICAL CONFERENCE
«TENDENCIES AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT OF
MODERN PSYCHOLOGICAL SCIENCE AND PRACTICE»
DEVOTED TO THE 100 ANNIVERSARY OF THE KAZAKH
SCIENTIFIC PSYCHOLOGY AND I CONSTITUENT
ASSEMBLY CONGRESS OF KAZAKH PSYCHOLOGICAL SOCIETY

Алматы

«Қазақ университеті»

2017

Артемяева Т.В. ФЕНОМЕН КОМИЧЕСКОГО В ПСИХОЛОГИИ И ФИЛОСОФИИ: ПРИРОДА И КУЛЬТУРА	320
Аяганова А.Ж., Конкабаева А. БАСҚАРУ СТИЛІНІҢ ҰЖЫМНЫҢ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ АХУАЛЫНА ӘСЕРІ	323
Аязбекова Р.А. МОДЕРНИЗАЦИЯ СОЗНАНИЯ И ПОВЕДЕНИЯ ГОСУДАРСТВЕННОГО СЛУЖАЩЕГО	326
Байдрахманова А.К., Абдулаева Д.Н. СТОКГОЛЬМСКИЙ СИНДРОМ» В СТРУКТУРЕ МАТЕРИНСКОЙ ДЕПРИВАЦИИ У ЖЕНЩИН КРИЗИСНОГО ЦЕНТРА «АНА УЙІ-ДОМ МАМЫ»	328
Бейсенова Ж.Ж., Қасым М. ТҰЛҒАНЫҢ ӨЗІН-ӨЗІ БАҒАЛАУЫНЫҢ ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ МӘСЕЛЕЛЕРІ	331
Вайберт М.И. СОВМЕСТИМОСТЬ И СРАБАТЫВАЕМОСТЬ В МАЛЫХ ГРУППАХ И СВЯЗЬ С ЛИЧНОСТНЫМИ ОСОБЕННОСТЯМИ	333
Вислова А.Д. ИССЛЕДОВАНИЕ ВЗАИМОСВЯЗИ МЕЖДУ ТИПОМ РОДИТЕЛЬСКИХ УСТАНОВОК И ХАРАКТЕРОМ КОММУНИКАЦИИ РОДИТЕЛЕЙ	336
Давлетова А.А., Куандыкова Б.Ж. ИССЛЕДОВАНИЕ ЭМОЦИОНАЛЬНОГО ИНТЕЛЛЕКТА ПОДРОСТКОВ С РАЗНЫМ УРОВНЕМ ИНТЕРНЕТ-ЗАВИСИМОСТИ (ИЗ)	339
Дәрібаева С.Қ. ЖАС ҰРПАҚҚА РУХАНИ-АДАМГЕРШІЛІК ТӨРБИЕ БЕРУДІҢ КӨКЕЙТЕСТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ	342
Жантемирова М.Б., Сулейменова З.Е., Воронова Р.М. ФОТОТЕРАПИЯ КАК СПОСОБ КОРРЕКЦИИ ПРОБЛЕМНЫХ СОСТОЯНИЙ ПОДРОСТКОВ	345
Жигунова Н.В., Гусейнов А.Ш., Шиповская В.В. ПСИХОЛОГИЧЕСКАЯ КУЛЬТУРА: РЕСУРС ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ ТРЕНЕРА	348
Зорькина Л.С., Штуккерт А.Л. ФОРМИРОВАНИЕ У СПОРТСМЕНОВ ФУНКЦИИ ФИЗИЧЕСКОГО САМОВОСПИТАНИЯ	350
Иванов В.Г., Лазарева Е.Ю., Николаев Е.Л. ПСИХОСОЦИАЛЬНЫЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЛИЦ, ОБРАЩАЮЩИХСЯ ЗА ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ ПОМОЩЬЮ ЧЕРЕЗ ИНТЕРНЕТ	351
Исаханова А.А. ГЕНДЕРНОЕ НЕРАВЕНСТВО В ОБЩЕСТВЕННОМ ВОСПРИЯТИИ	353
Карабалина А.А., Ескибаева А.А. ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ЭМОЦИОНАЛЬНОЙ НАПРЯЖЕННОСТИ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ	355
Карауылбаев С.К., Ермаханова А.Қ. ЖАСӨСПІРІМ ОҚУШЫЛАРДЫҢ АҚПАРАТТЫҚ ҚАУІПСІЗДІГІ ЖӘНЕ КИБЕРБУЛЛИНГ МӘСЕЛЕСІ	357
Касымова Г.М., Романенко А.А. СТРАТЕГИЯ КОРРЕКЦИИ ТРЕВОЖНОСТИ И САМООЦЕНКИ В УСПЕШНОМ ОБУЧЕНИИ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ	359
Карабалина А.А., Сулейменова Ж.Е. ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ЛИЧНОСТИ ТЕРРОРИСТА	361
Кудайбергенова С.К., Аширбекова Д.К., Болтаева А.М. АНА БОЛУҒА ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ДАЙЫНДЫҚ (ӘДЕБИ ШОЛУ ДЕРЕК КӨЗДЕРІНЕН)	364
Кудайбергенова С.К., Кудайбергенова Г.К. ОСОБЕННОСТИ ЭМОЦИОНАЛЬНОГО ОТНОШЕНИЯ РОДИТЕЛЕЙ К РЕБЕНКУ, ИМЕЮЩЕМУ ОГРАНИЧЕННЫЕ ПСИХИЧЕСКИЕ ВОЗМОЖНОСТИ	367
Литвинова Е.М., Максимова Н.Л., Плесовских И.В. ГЕНДЕРНЫЕ ОСОБЕННОСТИ СВЯЗИ ВРЕМЕННОЙ ПЕРСПЕКТИВЫ И САМОАКТУАЛИЗАЦИИ ЛИЧНОСТИ СТУДЕНТОВ	369
Мелёхин А.И. ОЦЕНКА СОЦИО-КОГНИТИВНЫХ И МЕТАКОГНИТИВНЫХ ФУНКЦИЙ КАК ПОКАЗАТЕЛЕЙ БЛАГОПРИЯТНОГО ТЕЧЕНИЯ СТАРЕНИЯ	371

4. И.В. Сыромятников. Терроризм – зло. Терроризм: история и современные проявления, пути противодействия и правила поведения при террористических актах, угрозах. Изд.: LAP Lambert Academic Publishing, 2012. – 79 с.
5. Е. Егоров. Идеология терроризма. Взгляд на проблему с точки зрения праксиологии. – М.: Юрайт, 2016. – 364 с.
6. Д. Тулупов. Терроризм: Как вербуют людей. – М.: Издательские решения, 2017. – 96 с.
8. Б.Ганчевски. Криминалистическая психология: Учебное пособие. – Караганда, 2013. – 310 с.
9. В. Соснин, Т. Нестик. Современный терроризм. Социально-психологический анализ. – М.: Когито-Центр, 2008. – 227 с.
10. Р. Эмануилов, А. Яшлавский. Террор во имя веры. Религия и политические насилие. – М.: Мосты культуры, 2011. – 344 с.
11. Тувинов А. Многоликий фундаментализм // НГ-Религии, 2001. – 26 с.
12. А.С. Нурадинов. Религиозные течения в Казахстане и их особенности / А.С. Нурадинов. // Вестник ЕНУ им. Л.Н. Гумилева.. – Астана, 2012. – С. 124.

Кудайбергенова С. К., Аширбекова Д.К., Болтаева А.М.
(Қазақстан мемлекеті, Алматы қаласы, Әл-Фараби атындағы
Қазақ ұлттық университеті)

АНА БОЛУҒА ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ДАЙЫНДЫҚ (ӘДЕБИ ШОЛУ ДЕРЕК КӨЗДЕРІНЕН)

Ана болу инстинкті әйел адамға табиғи жолмен беріледі, бірақ өкінішке орай, жүктіліктің бәрі ойдағыдай қауіпсіз босанумен аяқталмайды. Кейде нәресте уақытынан бұрын келіп, әйел көптен куткен баласын жүктіліктің соңғы куніне дейін көтере алмайтын жағдайлар да кездеседі. Бұндай жағдайлар орын алмауы үшін, жүктілікті алды-ала жоспарлап, тек босануға ғана дайындалмай, нәрестенің жатырға бітуіне де көңіл бөлу керек. Паталогиялық жүктіліктің саны көбейіп келе жатқандықтан қазіргі уақытта бұл маңызы зор мәселе [1].

Алдағы босану қашанда жүкті әйелдерді толғандырады, әсіресе бірінші рет дүниеге сәби алып келетін әйелдерде қобалжулы көңіл-күй мен сәбиін аман-есен дүниеге әкелуге байланысты мазасыздық туады. Көптеген әйелдер босану кезінде кездесетін жан шыдатпас аурулар мен зардаптардан қорқады. Көптеген әйелдерде босану кезінде ауқымы кең ауру сезімдері болады. Дәрігерлер босану кезінде аурудың керек емес екенін және міндетті шарт болып табылмайтынын ұзақ уақыттан бері біледі. Психопрофилактикалық дайындық әдістерінің көмегі арқылы жүкті әйелдермен жүргізілетін психологиялық жұмыстар ауыртпашылықты азайтуға немесе болдырмауға, жүкті әйелдерде кездесетін баласының өміріне деген қобалжу мен алаңдаушылықты сейілтуге көмек береді.

Әйелдерді босануға психологиялық дайындық, әйел адамның өзін ана ретінде қабылдап сезінуіне мүмкіндік береді. С.Ю. Мещерякованың еңбегінде ана болуға психологиялық дайындық-өмірге келмеген нәрестеге қатысты пәндік бағдарлық сипаты бар жеке білім қалыптастыру ретінде қарастырылады [2]. Ол ажырамас биологиялық және әлеуметтік факторлардың әсерінен қалыптасады, бір жағынан инстинкті негізі бар болса, ал басқа жағынан ерекше жеке білім ретінде әрекет етеді.

Ана атануға психологиялық дайындықтың негізгі құрылымдары:

- бала кезінде алынған коммуникативтік тәжірибенің ерекшеліктері;
- әйел адамның жүктілікке деген қобалжуы, соның ішінде әлі дүниеге келмеген сәбиге қарым-қатынасы;
- нәрестені тәрбиелеу және оған қамқорлық жасау стратегиясын бағдарлау.

Ана атануға дайын және дайын емес әйелдер ананың рөлін әртүрлі қабылдайды. Ана болуға дайын әйелдерде баланың жеке қасиетін дамыта алатын, білім алуына мән беретін, оны түсінетін жауапты ананың бейнесін көруге болады. Ана болуға дайын емес әйелдерде бала құндылығы айқын байқалып, баланың дамуына ұмтылуы, жауаптылық, баланы қабылдау сияқты қасиеттер толық дамымағаны көрінеді.

Жүктілік әйелдің өз қалауымен, мойындау деңгейінде қуанышпен қабылданса ең қолайлы нұсқа болып табылады. Бұл психологиялық және физиологиялық тұрғыда жүктіліктің тыныш өтуіне әсер етеді. Бұндай жағдайда әйел ана болуға дайын және бала үшін барлық қиындықтар мен шектеулерді көтеруге шамасы жетеді.

Отандық және шетел ғалымдары жүкті әйелдердің ішкі дүниесін зерттеу барысында басты назар аударған маңызды сфера – аналық қарым-қатынас пен ана болу психологиясы. Жүктілік кезеңінің ерекше маңызды сәт екендігі, бастапқы пайда болуы және баланың қимылының сезілуі, жүктіліктің

белсенділігінің артуы, босануға психологиялық тұрғыда дайындау және оны саналы түрде қабылдау сияқты алты кезең Г.Г. Филиппованың аналық динамиканы сипаттау жұмысында көрсетілген [3].

Жүктілік кезіндегі алаңдаушылық стилі: жүктілікті сәйкестендіру сәтіндегі физикалық және эмоционалдық алаңдау, жүктіліктің белгілеріне алаңдау, жүктіліктің кезеңдеріне байланысты көңіл-күйдің өзгеруі, алғашқы қимылға байланысты және жүктіліктің екінші кезеңіндегі қозғалуға байланысты алаңдаушылық, жүктіліктің үшінші кезеңіндегі әйелдің белсенділігін арттыруды қамтиды. Әсіресе іштегі баланың әр қимылы қатты алаңдаушылық туғызады.

Жүктілік сипатының алты нұсқасы:

1. Адекватты. Жүктілікті анықтау күшті, ұзақ, теріс, эмоцияларсыз өтеді, іш орташа көлемде, соматикалық түйсіну жүктілік жоқ кезеңнен әлдеқайда жағымды, қарқындылығы орташа, жақсы көрсетілген. Жүктіліктің бірінші кезеңінде күйзеліссіз жалпы көңіл-күйдің түсуі, екінші кезеңінде қалыпты эмоционалды жағдай, үшінші кезеңнің соңғы аптасына қарай қобалжудың күшеюі, жүктіліктің үшінші кезеңінде босанғаннан кейінгі кезеңге дайындық белсенділігі артады; баланың бірінші қозғалысы 16-20 аптасында сезіледі, соматикалық түйсінуге байланысты жағымды өтеді; соңғы қозғалыстары да теріс соматикалық және эмоционалдық алаңдаушылық туғызбайды.

2. Мазасыз. Жүктілік күнделікті өзгеріп тұратын қорқыныш, қобалжу, алаңдаушылықпен көрінеді; іштің көлемі жүктілік уақытына сай көлемге қарағанда өте үлкен немесе өте кішкентай болады. Ауру түріне байланысты соматикалық компонент айқын байқалады; жүктіліктің бірінші кезеңінде эмоционалды жағдайда қатты қобалжу мен күйзеліс байқалады, екінші кезеңінде тұрақтылық байқалмайды, күйзелу немесе қобалжуға байланысты эпизодтар қайталанатын, үшінші кезеңінде ол күшейе түседі. Үшінші кезеңдегі белсенділік жүктілік кезеңінде кездесетін қауіппен, босану кезеңі және босанудан кейінгі қорқынышпен байланысты болады. Бірінші қозғалу ерте сезіледі, көп күмән туындайды немесе керісінше күні, сағатына дейін есте қалып, қорқыныш, қобалжу, ауырлау сезімдері болады, одан кейінгі кезең іштегі сәбидің қозғалыстарына байланысты көбіне алаңдаушылық сезімде өтеді. Баланың және өзінің денсаулығына қобалжу қосымша ақпараттар алуға бағытталады.

3. Эйфорикалық. Барлық сипаттамаларда эйфорикалық бояудың жеткіліксіздігі, жүктілік пен ана болудың мәселелеріне немқұрайлы қарау, баланың қозғалысына да сараланған көзқарастың болмауы байқалады. Жүктіліктің соңында асқынулар пайда болады. Проектіфті әдістер босанғаннан кейінгі кезеңде сәтсіздікер болатынын көрсетеді.

4. Елеусіз. Жүктілікті анықтау тым кеш, жағымсыз ащы сезімі немесе жағымсыз жағдаймен байланысады, іш өте кішкентай, соматикалық компонент мүлдем көрінбеген немесе жүктілік алдындағы жағдайдан да жақсы, эмоционалдық жай-күйінің динамикасы жүктілік кезінде не көрінбейді немесе жалпы эмоционалды тонус пен белсенділіктің жоғарлауы байқалады; бірінші қозғалу өте жай білінеді; соңғы қозғалыстар физиологиялық толқулар сипатына ие болып, жүктіліктің соңына қарай физикалық қолайсыздық туғызады; үшінші кезеңде белсенділік артып, бірақ балаға қатысты емес мазмұнға бағытталады.

5. Амбивалентті. Жалпы белгілер мазасыздық түріне сәйкес келеді, тек іштегі нәрестенің қозғалысы барысында физикалық және эмоционалды түйсінуде қарама-қарсы ерекшелік байқалып, ауырсыну сезімдері пайда болады: әйел өзінің теріс эмоцияларын баласы үшін қорқыныш немесе жүктіліктің, босанудың сынағы ретінде түсіндіреді. Жүктіліктің сәтті өтуіне бөгет келтіретін жағдайларға осы сілтемелер тән.

6. Қабылдамау. Жүктілікті анықтау кезеңі жағымсыз эмоциялармен өтеді: барлық белгілері айқын көрініп, физикалық және эмоционалды теріс күй туады; жүктіліктің бар кезеңін жаза, кедергі т.б сияқты сезінеді; іштегі баланың қозғалуы жағымсыз физиологиялық түйсікпен ұштасып, қолайсыздықпен, жиіркенішпен аралас жүктіліктің соңында күйзеліс пен аффектілік күй туындауы мүмкін. Жүктілікке деген оң көзқарас оның тыныш жүзеге асуына әсер етеді. Мұндай әйел өз баласының қамы үшін саналы түрде кез-келген қиындықтар мен шектеулерге оңай көзқарас танытуы мүмкін. Соған қарамастан, әйел адам болашақ баласының бейнесін ойлағанда, жағымды эмоциялар туындап, ол болашақ ана болуды "алдын-ала" жоспарлай бастайды.

Жүктілік туралы теріс пікірдегі әйелдер үшін болашақ баласы да теріс эмоциялардың көзі болып табылуы мүмкін. Жүктілікке оң көзқараспен қарайтын әйелдер болашақ баласына деген сүйіспеншілікті шын ықыласпен көрсету керектігін айтады. Аналық сезімдері әлдеқайда күшейіп, күмән азаяды. Мұндай әйелдер үшін жүктілік ана атанудың маңызды функциясы болып табылады және баласы туралы көзқарасы өмірдің жаңа мағынада сипатталуына алып келеді. [5]

Егер әйел адам бала сүюді қаласа, ол әйелдің бақытты болуының көрінісі. Баланы қаламаған кезде, ерте босану жиі кездеседі. Себебі әйел тоқырап, күйзеліске ұшырайды, болашақ баласы туралы ойы оған маза бермейді.

Күйзеліс, уайым, қорқыныш, болашақ балаға деген немесе өзіне деген бірқалыпты сезімдер, кейде жүктілікті елемеудең өзі болашақ анада ішкі мәселелерді тудырып, баланы қалау мен өзінің өмірінде болатын шешуші өзгерістерге дайын болмауы шиеленіс тудырады. Әйел бұл кезеңнің қиындықтарымен таныс болуы керек, сәйкесінше түрлі мәселелердің алдын-алып, түзетуге тырысуы қажет, сонда ғана қуанышты сезімді күтуге болады.

Босану уақытын куту қашанда жүкті әйелдерде қобалжу сезімін туғызады, әсіресе алғаш босанатын әйелдерде қобалжумен қатар, баланың денсаулығына деген уайым, босанудың сәтті болуы алаңдатып, көпшілігінде қорқыныш сезімі, босану басталғандағы ауыртпашылық, толғақтан қорқу сезімі пайда болады. Қорқыныш пен қобалжу орталық жүйке жүйесінің жұмысын төмендетеді. Ол ішкі мүшелерден келген сигналдарды қабылдай алмайды, сол себепті ауыртпашылық сезіледі. Әйел адам жастайынан босанудың қиын екенін біледі және босануда толғақ кезіндегі ауырсынудың болатынын естіп біледі де, босанудың ауыртпалы түрде өтетіні жайлы пікір қалыптастырады. Бұл босану алдындағы қорқыныш сезімінің туындауына жол ашады. Бұл қорқыныштың тамыры ерте заманнан-ақ бастау алған. Әже-аналарымыз айтып қана қоймай, дінде де бұл туралы сөз қозғалады (5).

Жүкті әйелдерді босануға психопрофилактикалық дайындау, әйелге босану процесіне белсенді қатысуға, пайдасыз қорқынышқа күш жасамай, керісінше мақсатты саналы босануына ауыртпалықты аса сезінбей босануына әсер етеді.

Шигареваның айтуынша [6] жүкті әйел тарапынан сұраныстың екі түрі бар: ақпараттық сұраныс және психотерапиялық сұраныс.

Ақпараттық сұранысқа келетін болсақ, жүкті әйелдерді көбінесе жүктіліктің өту кезеңі, жатыр ішіндегі баланың физикалық даму кезеңі қызықтырып, сыртқы жағдайдың баланың психикалық, интеллектуалды және эмоционалды дамуына әсері, босанудың кезеңдері, қандай перзентхананы тандау керек, босану процесіне баланың әкесінің қатысқаны дұрыс па, баланың жынысы қандай болмақ, баланы қалай орау керек, бала денесі жаттығу мен массажды талап ете ме сынды сұрақтар мазалауы мүмкін.

Психотерапия сұранысына келсек, бұл босану кезінде қорқынышпен қалай күресу қажет, жүктілік кезеңіндегі жаман көңіл- күй, қобалжу сезімін күшейтетін, бақылауға бағынбайтын сезімнен қалай арылу керек сынды сұрақтарды қамтиды. Сонымен қатар көптеген басылымдардағы ұсыныстар бір-біріне қайшы келіп, жүктіліктің, босанудың сәтсіз кезеңдері туралы жазып, қиын басқарылатын қобалжу сезімін туғызатын арнайы әдебиеттердегі деректерді оқығанда қалай әрекет ету керектігін сұрайды.

Жүкті әйелдерге арналған дәрісті жекелей немесе топ түрінде де өткізуге болады. Мамандар дәріске мынадай дүниелерді қосуды ұсынады [6]:

- Дәріске келудегі оймен және әсермен бөлісу, сұрақтарды қалыптастыру
- кездесуге келген жүкті әйелдердің эмоционалдық жай-күйі туралы әңгіме өрбіту қажет.
- Жетекші психологтың жаңа білім туралы мәлімдемесі
- Естіген дүниелермен бөлісу
- Тәжірибеге байланысты жаңа ақпараттық жаттығулар жасау
- Әсермен бөлісу –қобалжу себептерін, өткеріп жүрген сезімдерін жазу.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Каструбин Э.М . Қорқынышсыз босану – ауыртпалықсыз босану. М.,1991.-176.
2. Мещерякова С.Ю . Бала мен ана арасындағы өзара қарым- қатынасты дамыту факторы ретінде ана атануға психологиялық дайындықты зерттеу . М., 2006. 786.
3. Филиппова Г.Г. Ана болу және оның психологиялық зерттеулердегі негізгі аспектілер . –М.,2001 -22-376.
4. Буртман В.И . Қалаусыз жүктілікке байланысты туындайтын психологиялық құбылыстар. –М., 1996. - 150-1516.
5. Минюрова С.А . Ана болу маңызды талдауға диалогтық көзқарас. М., 2002.- 63-756.
6. Шаграева О.А. Жүкті әйелдерді неге және қалай оқыту қажет.//Перинаталды психология және дүниеге ұрпақ алып келу психологиясы. №1, 2010ж.65-696